

[Jørgen Otsen.]

mindretals skolearbejde. Mindretallets mangel på egnede lærerkræfter kan naturligvis godt have været generende, men ellers vil jeg sige: tværtimod, de danske myndigheder har vist storsind, hvor det drejede sig om tyske skolespørgsmål.

Det tyske mindretal har nu genåbnet 25 privatskoler med godt 800 børn, medens der var 89 tyske skoler med over 3 000 mere eller mindre tvangsindlagte børn i Nord-slesvig, da Tyskland og nazismen brød sammen i 1945. På baggrund af denne stilling vil jeg gerne sige, at børn fra tysksindede hjem, som måtte besøge danske skoler fra 1945, indtil loven af 1946 kunne komme til at virke, befandt sig særdeles vel i de danske skoler. Såvel fra de danske læreres som fra de danske børns side er der vist børn fra tyske hjem stor forståelse; der har mig bekendt aldrig været tale om alvorlige uoverensstemmelser i skoler eller på skolepladser. Det gælder også de højere danske skoler i landsdelen, deres ledere og lærere. Jeg synes, der er al grund til at takke vore danske skoler, deres ledere og lærere, fordi de i de første vanskelige år efter Tysklands kapitulation og efter al den fortræd, ulykke og forsmædelse, som Danmarks besættelse medførte for os, havde vilje og evne og fik held til at optage de tyske børn i de danske skoler og gøre den danske skole elsket og respekteret af de tyske børn og af deres på så mange måder i nazitiden vildførte og voldførte hjem.

De nu foreslåede ændringer går kort ud på, at den hidtil krævede forlods godkendelse af lærere, undervisningsmidler og undervisningsplan bortfalder, at mindretalsskoler ligesom friskoler kun skal foretage en anmeldelse til de lokale skolemyndigheder om skolens oprettelse og af dens leder og dens lokaler, at særreglerne om hjemmeundervisning ophæves, og at tilsynet med såvel skoler som undervisning opretholdes som offentligt tilsyn efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler; det er vilkår, som det tyske mindretal kan være vel tjent med. Jeg er enig med undervisningsministeren, når han fremhæver ønskeligheden af, at dette tilsyn udøves efter ensartede synspunkter og derfor henlægges til skoledirektionerne, der som hidtil kan benytte amtskolekonsulenterne eller en særlig antaget tilsynsførende medhjælper, der dog skal godkendes af ministeren.

Det ærede medlem hr. Alfred Kristensen havde den opfattelse, at sagen var bedst tjent med, at tilsynet blev hos skolekommissionerne. Jeg er ikke helt sikker på dette,

fordi der i skolekommissionerne let kan være årsag til lokale gnidninger, som skoledirektionen kan føle sig hævet over, således at den friere kan tage stilling til problemerne.

Også tilskudsreglerne er, forekommer det mig, ordnet på forsvarlig måde. Efter lovforslaget har de tyske skoler en umiddelbar ret til tilskud og statslån efter friskolelovens regler, når blot skolerne underkaster sig skoledirektionernes tilsyn og retter sig efter tilsynets anvisninger, et meget rimeligt krav.

Medens der således fra dansk side udfoldes bestræbelser for at skaffe det tyske mindretal her i landet gode arbejdsvilkår, er det nedslående og forstemmende at se, hvorledes tyske myndigheder behandler vore landsmænd syd for grænsen. Til trods for at man dernede har lavet en skolelov for vore danske privatskoler i Sydslesvig, der så at sige er en tro kopi af den lov, vi har her i landet, dog med undtagelse af tilskudsordningen, så grænser det til det helt utrolige, hvad man kan finde på for at lægge det danske skolearbejde hindringer i vejen. Jeg minder blot om de mange tilfælde, hvor man har vanskeliggjort vore landsmænd erhvervelsen af byggegrunde til danske skoler, og hvor forhaling af sagerne afgørelse har medført store forøgelser af byggeomkostningerne. Som et særlig grelt eksempel kan jeg nævne skole-sagen fra Jerrishøj og Tarp. I april 1949 købte skoleforeningen en grund i Jerrishøj kommune. Kredsforvaltningen, Strassenverkehrsamt, trak den givne byggetil-ladelse tilbage på grund af udkørsel til Landstrasse zweiter Ordnung, d. v. s. anden klasses landevej. Dette kom man imidlertid uden om ved at afstikke ny vej, men så begrundedes afslaget med, at skolen ville komme til at ligge 60 m fra en jernbaneoverkørsel, hvor der iøvrigt er anbragt bomme, og skoleforeningen henvistes til at erhverve et grundstykke i nabobyen Tarp. Skoleforeningen købte så i september 1950 en grund i Tarp, men borgmesteren i Tarp overtog for kommunen den offentlige forkøbsret til grundstykket som beliggende i et Aufbauebiet — det må være en slags byplan — og erklærede, at kommunen ville gøre brug af samme ret i alle tilfælde, hvor skoleforeningen ville forsøge at erhverve et grundstykke i kommunen, da man, det vil sige tyskerne, ikke ønskede nogen dansk skole. Kommunen gjorde så imidlertid ikke brug af forkøbsretten inden den lovbestemte frists udløb, og så har kredsforvaltningen overtaget forkøbsretten. Denne sag har nu stået på i 3 år og er endnu ikke afgjort. Skolen var i sin tid kalkuleret til 60 000 D-